

מתוך 'במאמר מוסגר'

הייתי עם הַבֵּל כְּשֶׁאַחֲרֵי מְצֵאוֹ
מתחת לעץ הַיָּרֵק.
בְּנִיתִי מִחֶרֶץ לְאַרְתֵּחַשְׁשָׁתָא¹
הייתי הַחֲנִית בְּיָדוֹ שֶׁל בְּאֵלִין
שְׁחָרְבָה אֶת אֲדָמוֹת הַמְּלֶךְ פְּלֵאָם
לְקַחְתִּי חֲלוּקֵי־אֲבָנִים מִן הַנַּחַל
שֶׁהִיְתִי עִם שְׂאוֹל
שְׁחָקְתִּי לְפָנָיו.
רְאִיתִיו חָגוֹר פְּלִיזִין כְּמוֹ דְרֶפֶל גְּאֹטְרִין.²
אֲנִי הִיא אֲשֶׁה־שׁוֹעֵלִים
הַמְּבַעֲרֵת בְּרוּצָה גְּדִישׁ וְקָמָה ;

¹ [כל ההערות הן של המחבר] ראה למשל את השיחה הבאה שתועדה באזורי החזית: הוא סחב שני דליי־שירותים מלאים. אמרתי: "היי און, יש לך חתיכת עבודה מחורבנת". הוא אמר: "עבודה מחורבנת? למה אתה מתכוון?" אמרתי שזו לא בדיוק העבודה שהייתי רוצה לעצמי. הוא אמר: עבודה מחורבנת – עבודה מחורבנת בהחלט, הצבא של ארתחששתא התחרבן לגמרי וחרב בגלל סניטציה גרועה."

² דרפל גאטרין (Derfel Gatheren, Derfel Gadarn – "דרפל האדיר"), אשר תבליטו הפלאי, רכוב על סוס וחמוש כלי זין, ניצב בעבר בכנסייה שבלנדורפל, מרינות־שייר. היה זה אחד ממוקדי הפולחן המרכזיים של ימי הביניים המאוחרים. הוולשים, מתוך אופטימיות שובת־לב וגאוה מקומית, ויתרו על הדקדקות התיאולוגית וגרסו כי יש בכוחן של תחינותיו והשתדלויותיו של דרפל כדי להושיע נשמות מארץ נשייה. במסגרת האיקונוקלזם שהנהיג תומאס קרומול שימש התבליט כחומר־בערה במות הקדושים של ג'ון פורסט – הנזיר הפרנציסקני מגריניץ' – על המוקד בסמית־פילד. האנגלים חיברו עליו את השיר הבא: Davy Derfel Gatheren / As sayeth the Welshmen / Brought him outlaws out of hell / Now is com with spear and shield / For to bren in Smithfield / For in Wales he may not dwell. אני מצטט מהזיכרון ואפשר שאיני מדויק, אבל זה מסביר מדוע השתמשתי ב"גאטרין" במקום "גאדרין".

ובין שבולי החטה הזקורים של קנטיום נסיתי פמה פּעמם
ליצר –

[...]

אני סוקרטס, מספראישי 62, ורגלי,

על מדרכת העץ הפוטידאית הזו,

קרות משנדמה לכם.³

אני הפתן שבשיח הקטן⁴

שפרם

את קצה של תרדמת-החרף,

שפרע את שהשג ביזע:

ב־ostium fiuminis⁵

בארבע המערכות ב־regio Linnuis

אצל המים השחרים.

בצליחת הבסאס.

בקט קויט קלידון.

במבצר גויניון, היכן שנשא את הצלם.

ב־urbe Legionis.

אצל חומת אנטונינוס, במפגש הגבולות, בשפף השוץף

ובזרם הגועש ששמו טריברוט.

על יד הר אגנר.

על תל פאדון, היכן שנשא את העץ.

אני הלגיונות המשרינים.⁶

הלנה מקאמולודונום בידינו!

³ ראה אפלטון, 'המשתה', נאומו של אלקיביאדס.

⁴ ראה תומאס מלורי, 'מות ארתור', ספר 21, 4.

⁵ ב־ostium fiuminis ... על תל באדון" אלו הם שנים עשר הקרבות של ארתור

כפי שמונה אותם ניניוס ב'היסטוריה בריטונום'. ניניוס מספר כי בקרב שנערך במבצר גוויניון נשא עימו ארתור את צלמה של מריה; וב'ספרהשנים של ווילס', *Annales Cambria*, תחת שנת 516, נכתב: "קרב באדון, ובו נשא ארתור על כתפיו את הצלב של אדוננו ישוע הצלוב שלושה ימים ושלושה לילות, והבריטונים ניצחו".

⁶ "הלגיונות המשוריינים" (Loricated Legions) – כך כונו הצבאות הרומאיים במסורת הוולשית; מסופר על כך שארתור הוביל "צבאות משוריינים".

[...]

עֲרַבְכִּי אֶת הַטֵּיט הַמְקַבֵּר
הֵם לְמִדּוּנֵי הַיֵּטֵב אֶת הַיֵּחַס –

כַּמָּה מַיִם

כַּמָּה חוֹל

כַּמָּה מְלִטְסִיד.

חִפְיִיתִי אֶת גְּמַחַת הַקֶּבֶר –

הָאֲמָנִים הַמְסוּרִים יִדְעוּ הַיֵּטֵב אֵיךְ לְשַׁמֵּר⁷

אֶת רֹאשׁ הַמְלֶךְ לְשַׁמֵּר

אֶת הָאָרֶץ שְׁלֵמָה.

הַדָּב שֶׁל הָאֵי: הוּא נִתֵּן אוֹתוֹ פְּרֵהֵב שְׁרָרְתוֹ וּכְרֹב גְּאֻתוֹ.

הַדְּרָקוֹן שֶׁל הָאֵי.

הַשׁוֹר שֶׁל הַקֶּבֶר.

(וְזֶהוּ הַגְּלוֹי הַמְצַעֵר הַשְּׁלִישִׁי)⁸

הַנִּיחוּ לְמַלְכִים הַטְּבוּחִים לְנוֹחַ – הַנִּיחוּ

הוּ הַנִּיחוּ לְרֹאשׁ הַשׁוֹמֵר

לְהִדְף – אֶת מְפָרְשֵׁי הַפְּרָאִים,

לְבַצֵּר אֶת חוֹמַת הַמְּגֵן,

לְהַזִּין אֶת הַזְּרָעִים.

הַכֶּס הַמְלַחֵמָה⁹

⁷ "הם לימדוני ... האומנים המסורים" – הרעיון לקוח מ־Triad xcii (בתוך: *Triads of the Island of Britain*, *Trioedd Ynys Prydein*). כאשר כתבתי את הקטע הזה הייתי מודע לטבעו המפוקפק של המקור שלי, אולם לא הייתי מודע באופן מלא לאופיו המלאכותי.

⁸ יש כאן שילוב של מספר תמות. הרעיון המרכזי והכללי, של המלך הקבור המסייע לפריון הארץ ומגונן עליה – ובמיוחד ישנה כאן התייחסות לראשו של בראן המבורך שנטמן מתחת למגדל הלבן בלונדון ולגילוייו של הראש והוצאתו ממקומו על ידי ארתור, אשר רק הוא לבדו בכוחו שלו יגן על הארץ. ביזתה של הארץ פעם אחר פעם בידי כוחות זרים ומשלחות צבאיות שמעבר לתעלה הוא נושא שחזור על עצמו במסורת הוולשית.

הַמְנַצַּח עַל הַלְחִימָה –
 הוּא פָּרֵץ אֶת הַתְּכָרִיף, פָּרֵץ לְגוֹרָמִים אֶת הַוָּגֶם
 (וּבִשְׁל פֶּה צוֹעֲדוֹת רַגְלִים רְעוֹת
 אֲנָשִׁים נִקְשִׁים עוֹלָיִם
 עֲלֵינוּ כְּדֵי לְכַלּוֹת)
 הוּ אֶרְץ ! – הוּ brân שׁוֹכֵב תְּחִתָּיָהּ
 עֵינַי הָעֵנְבֵר הַצּוֹפֶה לְצַרְפֵּת
 הַמְּגוֹנְנֵת מִלְמָטָה
 הַשׁוֹמְרֵת עֲלֵינוּ
 הַנּוֹתֶנֶת לָנוּ אֶת פְּרִי־הַפָּרָא בְּעֵתוֹ
 הַשׁוֹמְרֵת עַל הָאֶרֶץ, שׁוֹמְרֵת עֲלֵינוּ
 שׁוֹמְרֵת אֶת הָאֵיִם יַחְדָּו.

צְעָדֵתִי, שְׁשִׁים אֶלֶף וְעוֹד אֶלֶף צְעָדוֹ, עֵבֹר
 וְכֹוֹתֶה שֶׁל פְּלוֹר, עֵבֹר שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ¹⁰
 (יֹוֹתֵר לֹא בָּאֵנוּ)

שְׁהִכְרִית אֶת הָאֵי

[...]

לֹא מֵתִים לְעוֹלָם לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 לֹא מֵתִים לְעוֹלָם לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 חִילִים זְקֵנִים לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 לֹא מֵתִים לְעוֹלָם לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 חִילִים זְקֵנִים לֹא מֵתִים לְעוֹלָם הֵם לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 לֹא מֵתִים לְעוֹלָם
 חִילִים זְקֵנִים לֹא מֵתִים לְעוֹלָם הֵם
 פְּשׁוּט דוֹעֲכִים.

(מאנגלית: יהודה ויזן)

⁹ "הדוב של האי", "הדרקון של האי", "השור של הקרב", "דוכס המלחמה" –
 כינויים שניתם לייחוסם לארתור.

¹⁰ "שומר הבטחתו" – קסיוולאנאונוס. האגדה מספרת כי הוביל משלחת לוחמים
 לגאליה כדי להילחם ברומאים ולהשיב נסיכה ששמה פלור. הוא מתואר ב-"Triads" כ"אחד
 משלושת הנאמנים לאי הבריטי".